

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ตั้งอยู่ใกล้กับวังนารายณ์ราชนิเวศน์และตั้งอยู่จุดศูนย์กลางเมืองและชุมชน ซึ่งล้อมด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้คนตรีและนาฏศิลป์ ด้วยตระหนักในความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีและนาฏศิลป์นักเรียนและครู โรงเรียนวินิตศึกษาจึงจัดเป็นชุมนุมดนตรีและนาฏศิลป์ ขึ้นครั้งแรกในปีการศึกษา 2551 และได้ดำเนินการเป็นโครงการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน (ปีการศึกษา 2553) ซึ่งมีจำนวนนักเรียนเข้าร่วมชุมนุม 154 คน โดยผู้สอน 3 ท่าน เพื่อเป็นสืบสานวัฒนธรรมของจังหวัดลพบุรีเพื่อเป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมอันดีงาม นำการแสดงเสนอต่อสาธารณชนตลอดมาและได้เข้าร่วมการแข่งขันวงดนตรีลูกทุ่งเยาวชนจนได้รับรางวัลแชมป์ฤดูฝนประจำปี 2553 ซึ่งเป็นรางวัล อันน่าภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งกับโรงเรียนวินิตศึกษาและชาวจังหวัดลพบุรี

สภาพของการบริหารวิชาการในโครงการมุ่งสู่การเป็นอัจฉริยะด้านดนตรีและนาฏศิลป์ ตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ ซึ่งผลจากการจัดการเรียนการสอนของปีที่ผ่านมา พบว่านักเรียนในโครงการฯ สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนในส่วนของวิชาดนตรีไทย ดนตรีสากล (วงดนตรีลูกทุ่ง) นาฏศิลป์ สามารถนำความรู้ความสามารถพิเศษที่มุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะด้านดนตรีไทยดนตรีสากล (วงดนตรีลูกทุ่ง) และนาฏศิลป์ ไปใช้เป็นคุณสมบัติหนึ่งในการสอบเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือระดับอุดมศึกษาต่อไปได้ แต่ยังมีนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการอีกจำนวนหนึ่งที่ยังมีความรู้ความสามารถและความเป็นอัจฉริยะด้านดนตรีไทย ดนตรีสากล และนาฏศิลป์ ไม่เพียงพอ จึงเป็นเหตุให้ไม่อาจนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ และยุติการเรียนในโครงการในปีต่อๆ ไป อย่างน่าเสียดาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนอาจจะมีรู้ความสามารถไม่เพียงพอ หรือมีปัญหาอุปสรรคบางประการ ซึ่งจะเห็นได้จากเมื่อปีการศึกษา 2551 มีจำนวนนักเรียนในโครงการนี้ จำนวน 154 คน บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 100 (รายงานประจำปี 2551 :40)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพของการบริหารงานวิชาการในโครงการอัจฉริยะด้านคนตรีและนาฏศิลป์ โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ ตามความคิดเห็นของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งสภาพของการบริหารงานวิชาการในโครงการ แบ่งตามกิจกรรมการเรียนรู้ ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้การสร้างความตระหนักและสืบสานคนตรีนาฏศิลป์ ด้านกิจกรรมสืบสานการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย นาฏศิลป์ วงดนตรีลูกทุ่ง เบื้องต้น ด้านกิจกรรมสืบสานการปฏิบัติชิ้นก้าวหน้า ด้านกิจกรรมพี่สอนน้องและเพื่อนสอนเพื่อน เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะด้านคนตรีและนาฏศิลป์ ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปีการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพของการบริหารงานวิชาการในโครงการอัจฉริยะทางด้านคนตรีและนาฏศิลป์ ตามความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดลพบุรีระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้าร่วมโครงการในปีการศึกษา 2553

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพของการบริหารงานวิชาการในโครงการอัจฉริยะด้านคนตรีและนาฏศิลป์ โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดลพบุรี
2. ผลการวิจัยจะนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโครงการอัจฉริยะด้านคนตรีและนาฏศิลป์โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ เป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาการดำเนินงานตามโครงการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน โรงเรียน และชุมชน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้าร่วมโครงการอัจฉริยะด้านดนตรีและนาฏศิลป์ โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดลพบุรี ในปีการศึกษา 2553 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 154 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพของการบริหารงานวิชาการในโครงการอัจฉริยะด้านดนตรีและนาฏศิลป์ตามความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดลพบุรี โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการสร้างความตระหนักและสืบสานดนตรีนาฏศิลป์
- 2) ด้านการสืบสานการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย นาฏศิลป์ วงดนตรีลูกทุ่งเบื้องต้น
- 3) ด้านสืบสานการปฏิบัติขั้นก้าวหน้า
- 4) ด้านการจัดกิจกรรมที่สอนน้องและเพื่อนสอนเพื่อน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่วิจัย

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนวินิตศึกษาวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดลพบุรี

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553 – เดือนตุลาคม พ.ศ. 2553

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สภาพการบริหารวิชาการในโครงการอัจฉริยะด้านดนตรีและนาฏศิลป์ โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดลพบุรี โดยใช้การบริหารวิชาการตามวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง ตัวแปรที่ศึกษา คือ สภาพการบริหารงานวิชาการในโครงการอัจฉริยะด้านดนตรีและนาฏศิลป์ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้การสร้าง ความตระหนักและสืบสานดนตรีนาฏศิลป์
- 2) ด้านการบริหารกิจกรรมสืบสานการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยนาฏศิลป์ วงดนตรีลูกทุ่ง

- 3) ด้านการบริหารกิจกรรมสืบสานการปฏิบัติขั้นก้าวหน้า
- 4) ด้านการบริหารกิจกรรมที่สอนน้องและเพื่อนสอนเพื่อน

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพการบริหาร หมายถึง ลักษณะงานที่ปฏิบัติจริงในการบริหารหรือการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของนักเรียนที่ปฏิบัติอยู่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในทางปฏิบัติใน โครงการอัจฉริยะทางดนตรีนาฏศิลป์ โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ

การบริหารวิชาการ หมายถึง การวางแผนการบริหารวิชาการ การวางแผนพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาคุณภาพครู การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา สื่อ เอกสารและสิ่งพิมพ์ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การศึกษา การทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น การส่งเสริมและการสนับสนุนงานวิชาการแก่ บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น การติดตามตรวจสอบ วัดผล ประเมินผลการบริหาร วิชาการ การนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุง

การบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของ นักเรียนบนพื้นฐานของการเรียนรู้

การบริหารงานตามวงจรคุณภาพเดมมิง หมายถึง การวางแผน (Plan-P) การปฏิบัติตาม แผน (Do-D) การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check-C) การแก้ไขปัญหา (Act-A) โครงการมุ่งสู่ความ เป็นอัจฉริยะด้านดนตรีและนาฏศิลป์ หมายถึง แผนงานย่อย แผนการดำเนินงานหรือกิจกรรมที่จะ นำไปปฏิบัติได้โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีระยะเวลาเริ่มต้น มีระเบียบแบบ แผนในการปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

โครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะด้านดนตรีและนาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะการร่ายรำอย่างมี แบบแผนอันเกิดจากความคิดของมนุษย์ โดยอาศัยรากฐานมาจากธรรมชาติทั้งสิ้น นับได้ว่าเป็น สมบัติและวัฒนธรรมของชาติที่น่าภูมิใจ ควรแก่การอนุรักษ์ให้อนุชนรุ่นหลังได้ถ่ายทอดสืบไป

การบริหารงานวิชาการโครงการมุ่งสู่ความเป็นอัจฉริยะ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุก ชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมี ประสิทธิภาพที่สุด

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้การสร้างความตระหนักและสืบสานดนตรีนาฏศิลป์ หมายถึง การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากครู นักเรียน และภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนโดยละเอียด และผ่านการตรวจรับรองจากผู้บริหารโรงเรียน ครูและวิทยากร จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูและวิทยากร ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยมีการบูรณาการเรียนรู้กลุ่มสาระต่างๆ ครูและวิทยากร มีการสอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงาม ครูและวิทยากร วัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ดำเนินการตามที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน ผู้เรียนนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ด้านกิจกรรมสืบสานการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย นาฏศิลป์ วงดนตรีลูกทุ่ง หมายถึง ผู้เรียนได้รับการฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความสนใจและ มีส่วนร่วมและมีโอกาสใช้สื่ออุปกรณ์ การเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อครู วิทยากร และ เพื่อนนักเรียน กล้าแสดงออกถาม และตอบคำถาม ในการเรียนรู้อย่างถูกต้องและมีเหตุการณ์สรุปและบันทึกผลการเรียนทุกครั้ง ได้รับการผ่านการประเมิน และมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามความเหมาะสม ได้ฝึกความมีวินัยในตนเองและปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

ด้านกิจกรรมสืบสานการปฏิบัติขั้นก้าวหน้า หมายถึง ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้อัตนตรีดนตรีนาฏศิลป์ มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ฝึกปฏิบัติเพิ่มเติม อย่างสม่ำเสมอ ได้ฝึกกิจกรรมสืบสานการปฏิบัติดนตรีนาฏศิลป์ ขั้นก้าวหน้าและกิจกรรมปฏิบัติขั้นก้าวหน้ามีความสำคัญและจำเป็นต่อการปฏิบัติควบคุมตนเองได้เหมาะสมกับวัย มีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น มีความสุขในการเรียนรู้การทำงานและการฝึกปฏิบัติ นักเรียนโรงเรียนและชุมชนเกิดความตระหนักร่วมกันส่งเสริมดนตรีนาฏศิลป์

ด้านกิจกรรมที่สอนน้องและเพื่อนสอนเพื่อน หมายถึง นักเรียนร่วมกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรม จากการดำเนินโครงการทุกคน นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทุกคนได้รับการถ่ายทอดความรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับวัย นักเรียนควบคุมตนเองได้เหมาะสมกับวัย ครูมีความรู้ความสามารถในรายวิชาที่สอนกิจกรรมสืบสานเพลง ไทยลูกทุ่งสร้างสุนทรีย์ภาพและความกล้าแสดงออกให้แก่ผู้เรียน ใช้กิจกรรมที่สอนน้องเพื่อนสอนเพื่อนเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและสืบสานดนตรีนาฏศิลป์ ให้อยู่ตลอดไป ฝึกปฏิบัติ จนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเองก็ได้อย่างสร้างสรรค์ ฝึกปฏิบัติ จนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเองสามารถนำความรู้/ทักษะ/ประสบการณ์ที่ได้จากโครงการ สอนผู้อื่น ศึกษาต่อ ประกอบอาชีพได้

นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้าร่วมโครงการอัจฉริยะทางดนตรี และนาฏศิลป์ โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2553 จำนวน 154 คน

โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หมายถึง โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษานขนาดใหญ่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2489 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน เปิดสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3) ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – ม.6) มีจำนวนครู – อาจารย์รวม 142 คน นักเรียนรวม 4,469 คน ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 10 ถนนเพชรราชา ตำบลท่าหิน อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

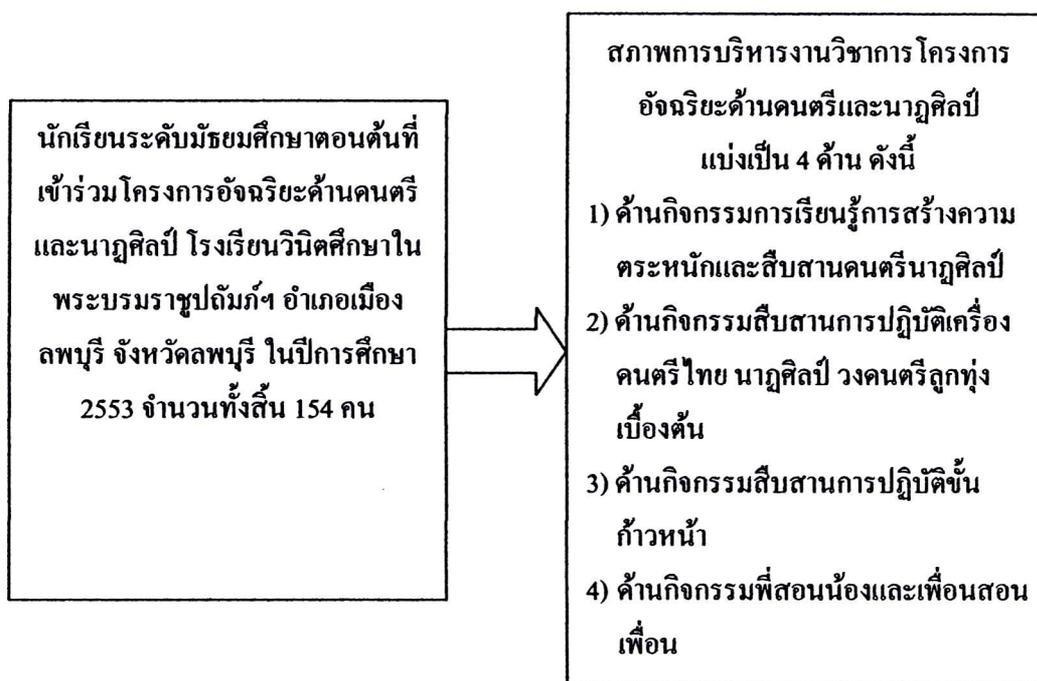
กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาสภาพการบริหารวิชาการในโครงการอัจฉริยะด้านดนตรีและนาฏศิลป์ตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดลพบุรี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้าร่วมโครงการในปีการศึกษา 2553 ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ตัวแปรที่ศึกษาจากการบริหารวิชาการตามขอบข่ายการดำเนินงานของกิจกรรมการเรียนรู้ในโครงการ แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้การสร้างความรู้ความตระหนักและสืบสานดนตรีนาฏศิลป์
- 2) ด้านกิจกรรมสืบสานการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย นาฏศิลป์ วงดนตรีลูกทุ่ง เบื้องต้น
- 3) ด้านกิจกรรมสืบสานการปฏิบัติขั้นก้าวหน้า
- 4) ด้านกิจกรรมที่สอนน้องและเพื่อนสอนเพื่อน

ผู้ให้ข้อมูล

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย